

відпочинок (45,7 %), тимчасове розміщення і організація харчування (41,1 %), будівництво (39,5 %), транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність (38,2 %).

Табл. 2. Динаміка фінансових результатів підприємств до оподаткування за видами економічної діяльності у 2011-2012 рр.

Показник	2011	2012	Відхилення, млн грн
Усього	122210,0	101884,7	-20325
сільське, лісове та рибне господарство	25565,9	26992,7	1426,8
промисловість	58662,3	21353,4	-37309
будівництво	-3845,8	-71,1	3774,7
оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	21591,5	9608,0	-11984
транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	8741,4	7524,9	-1216,5
тимчасове розміщення й організація харчування	-571,6	-862,5	-290,9
інформація та телекомунікації	4440,7	6300,1	1859,4
фінансова та страхова діяльність	24231,3	37984,3	13753
операції з нерухомим майном	-12060,8	-8539,5	3521,3
професійна, наукова та технічна діяльність	-640,3	-165,5	474,8
діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування	-2213,2	3889,4	6102,6
освіта	100,9	136,8	35,9
охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	-119,8	30,5	150,3
мистецтво, спорт, розваги та відпочинок	-1706,2	-2280,4	-574,2
надання інших видів послуг	33,7	-16,4	-50,1

За підсумками 2012 р. збитковими виявилися такі галузі як: будівництво (-71,1 млн грн); мистецтво, спорт, розваги та відпочинок (-2280,4 млн грн); операції з нерухомим майном (-8539,5 млн грн). Водночас спостерігається покращення у таких галузях, як охорона здоров'я та надання соціальної допомоги; фінансова та страхова діяльність.

За результатами аналізу статистичних даних за регіонами за 2012 р., можна зазначити, що найбільша кількість збиткових підприємств розташована у Луганській (32,5 %), Рівненській (37,9 %), Дніпропетровській (37,1 %) та Чернівецькій (38,1 %) областях, а також в АР Крим (38,8 %) та м. Севастополь (41,9 %). Відповідно найбільша частка прибуткових підприємств розташована у Закарпатській обл. (72,5 %), Кіровоградській обл. (74,1 %), Черкаській обл. (70,4 %). Найкращі фінансові результати до оподаткування великих та середніх підприємств за 2012 р. мають: м. Київ (54116,7 млн грн), Київська обл. (10188,2 млн грн), Полтавська обл. (8552,2 млн грн), Львівська обл. (832,0 млн грн), Запорізька обл. (3658,1 млн грн).

Висновки. Прибуток підприємства є найважливішою економічною категорією і основною метою його діяльності. Як економічна категорія прибуток відображає чистий дохід, створений у сфері матеріального виробництва. Від розміру отриманого прибутку залежить поповнення фондів, матеріальне заохочення працівників, сплата податків. За рахунок відрахувань від прибутку до бюджету формується основна частина фінансових ресурсів держави, регіональних і місцевих органів влади, і від їх збільшення значною мірою залежать темпи

економічного розвитку країни, окремих регіонів, примноження суспільного багатства і в остаточному підсумку підвищення життєвого рівня населення.

Література

1. Адам Смит. Исследование о природе и причинах богатства народов. [Электронный ресурс]. – Доступный с <http://www.ek-lit.aqava.ru/smitsod.htm>.
2. Жан-Батист Сэй. Трактат по политической экономии / Жан-Батист Сэй. [Электронный ресурс]. – Доступный с <http://www.books.efaculty.kiev.ua/isekvc/7/g7/>.
3. Маркс К. Сочинения / К. Маркс, Ф. Энгельс. – Т. 25. – Ч. I. – М., 1984. – 343 с.
4. Базилевич В.Д. Економічна теорія: Політекономія / В.Д. Базилевич. [Электронный ресурс]. – Доступный з http://pidruchniki.ws/1584072039904/politekonomiya/ekonomichna_teoriya_po_litekonomiya_-_bazilevich_vd.
5. Державна служба статистики України. [Электронный ресурс]. – Доступный з <http://www.ukrstat.gov.ua>.

Черничко Т.В., Торони М.И. Прибыль как основной параметр оценки эффективности экономической деятельности

Раскрыта сущность прибыли как важной экономической категории. Рассмотрены теоретические основы определения сущности прибыли. Исследована и проанализирована динамика финансовых результатов по видам экономической деятельности и регионам Украины. Сформулированы факторы, влияющие на количественные и качественные характеристики результатов экономической деятельности.

Ключевые слова: экономическая деятельность, финансовые результаты хозяйственной деятельности, прибыль.

Chernichko T.V., Toroni M.I. The profit as the main parameter for evaluating the effectiveness of economic activity

This article reveals the essence of profit as an important economic category. In article reviews the theoretical basis for determining the nature of profit. Explored and analyzed the dynamics of financial results by sector and regions Ukraine. Formulated factors that influence the quantitative and qualitative characteristics of the results of economic activity.

Keywords: economic activity, financial operating results, profit.

УДК 338.439.5:332.122:637.1/5 Доц. М.В. Місюк, д-р екон. наук – Подільський державний аграрно-технічний університет, м. Кам'янець-Подільський

ВИЗНАЧАЛЬНІ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ РЕГІОНАЛЬНОГО РИНКУ М'ЯСО-МОЛОЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ

У ринкових умовах головними завданнями для розвитку ринку м'ясо-молочної продукції є забезпечення умов розвитку галузі скотарства. Завдання такого рівня є стратегічним, виконання якого потребує системного підходу до розробки та реалізації стратегії розвитку цієї галузі. Розглянуто соціально-економічні напрями розвитку ринку продукції скотарства, які послугували розробці соціально-економічної концепції розвитку ринку м'ясо-молочної продукції, структура якої може бути такою: цілі та задачі розвитку ринку; принципи розвитку; фактори, умови і передумови розвитку; пріоритетні інструменти розвитку; механізми розвитку.

Ключові слова: ринок, скотарство, соціально-економічні напрями, ефективність, розвиток, інституціональне середовище.

Розвиток вітчизняного ринку м'ясо-молочної продукції пов'язаний з мінімізацією і невизначеністю оточення суб'єктів ринку продукції скотарства та безперервним виникненням нових змін у розвитку економіки та суспільства. Такі зміни зумовлюють відчутне ускладнення умов виробничої і комерційної діяль-

ності та взаємодії суб'єктів м'ясо-молочного продуктового сектору. Але поряд із цим вони відкривають нові перспективи його розвитку, які потребують обґрунтування стратегічних пріоритетів розвитку ринку продукції скотарства, за допомогою соціальних, економічних і організаційних механізмів у новому інституціональному середовищі. При цьому стратегія розвитку ринку м'ясо-молочної продукції повинна гармоніювати зі стратегією розвитку агропродовольчого ринку України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Досліджено проблеми розвитку ринку продукції скотарства та забезпечення продовольчої безпеки в тих або інших аспектах у працях вчених-економістів таких, як В.Г. Андрійчук, В.Я. Амбросова, О.В. Березіна, В.І. Бойка, П.І. Гайдуцького, В.Н. Зимовця, М.В. Калінчика, М.Й. Маліка, В.І. Топіхи, І.Н. Топіхи, О.М. Шпичака та ін. Але проблеми набувають нових рис і потребують вирішення, адже від стану розвитку м'ясо-молочного продуктового підкомплексу в нових умовах господарювання залежить забезпечення суспільства молоком та яловичиною.

Мета дослідження – обґрунтування визначальних напрямів розвитку ринку м'ясо-молочної продукції, що послугували розробці концепції розвитку цього ринку.

Методика дослідження. Формування концепції розбудови ринку продукції скотарства ґрунтується на методах наукової абстракції та індукції і дедукції, аналізу і синтезу, логічного та еволюційного підходів до пізнання економічних явищ і процесів.

Результати дослідження. Відзначаючи загрози ефективного функціонування ринку м'ясо-молочної продукції в Україні, науковці вважають за доцільне розглядати соціально-економічні напрями його розвитку в розрізі трьох рівнів:

- рівень глобальної економічної системи;
- рівень макроекономіки (економіки України);
- макрорівень (суб'єкти виробництва молока і яловичини і їх перероблення) [3, с. 376].

У системі глобальних економічних відносин чітко виокремлюються і виходять на перші позиції за критерієм інвестиційної привабливості галузі аграрного сектору, серед яких виділяють і галузь скотарства у світових масштабах, переважна більшість міжнародних самітів починаються і закінчуються проблемами світової продовольчої кризи. Саме тому інвестиції в м'ясо-молочний підкомплекс повинні стати частиною глобальних портфельних інвестицій.

Оцінюючи загрози макрорівня, варто окремо виділити роботу щодо розробки державної аграрної політики, де економічні ринкові методи регулювання переважали б над адміністративними. Головними завданнями в цьому напрямі, на нашу думку, повинні стати створення привабливого інвестиційного середовища з використанням як внутрішніх, так і зовнішніх інвестиційних ресурсів та вироблення лояльності інвесторів та власників агропромислових корпорацій України до розвитку галузі скотарства. І найбільше навантаження у забезпеченні ефективності функціонування ринку продукції скотарства припадає на самі підприємства галузі та їх об'єднання.

У ринкових умовах головним завданням для розвитку ринку м'ясо-молочної продукції є забезпечення умов розвитку галузі скотарства. Завдання такого рівня є стратегічним, виконання якого потребує системного підходу до розробки та реалізації стратегії розвитку цієї галузі.

Українські агропідприємства повинні впроваджувати сучасні системи організації виробництва продукції скотарства. Досвід використання таких систем у зарубіжних країнах засвідчує досягнення високого рівня розвитку ринку м'ясо-молочної продукції. Ринкова економіка передбачає успішне функціонування ринку продукції скотарства за таких умов:

- наявності вільних товаровиробників м'яса та молока, зокрема приватних або колективних власників, які виробляють продукцію в умовах монополістичної конкуренції;
- надання всім юридичним і фізичним особам максимальної свободи в комерційній діяльності виробництва м'ясо-молочної продукції і присвоєння отриманих доходів у межах законодавства на повній майновій відповідальності підприємств і громадян за результати своєї діяльності;
- можливості встановлювати ціну на вироблену продукцію, залежно від її якості, асортименту, попиту та пропозиції;
- державної підтримки розвитку галузі скотарства, диференційованої системи оподаткування виробництва м'ясо-молочної продукції, кредитування і соціального захисту працівників.

Одним із важливих напрямів формування та регулювання ринку м'ясо-молочної продукції є спеціалізація та кооперація молочного і м'ясного скотарства і відтворення, а в окремих випадках – відродження виробничої бази скотарства і кормовиробництва; висока природна родючість ґрунтів, значні площі луків і природних пасовищ, поліпшення та раціональне використання яких сприятиме створенню міцної кормової бази для тварин; наявність дешевих кормів у вигляді відходів цукрової і спиртової промисловості для відгодівлі худоби; функціонування племінної бази тварин з високим генетичним потенціалом; наявність потужних промислових переробних підприємств та значних резервів робочої сили в селі.

Завдяки нарощуванню надоїв від молочних корів різко збільшуватиметься дефіцит яловичини, який можна ліквідувати тільки за рахунок збільшення чисельності м'ясної худоби. Для розвитку м'ясного скотарства в Україні є необхідний генофонд порід, що представлений трьома вітчизняними (українською, волинською, поліською м'ясними), а також імпортними (абердин-ангуською, герфордською, лімузинською, шароле та ін.) породами. Створюються три нові м'ясні породи – знам'янська, південна і симентальська м'ясна. Технологія і організація ведення м'ясного скотарства в умовах інтенсивного землеробства в господарствах-репродукторах всіх природно-кліматичних зон України здебільшого відпрацьована. Але поряд із цим через об'єктивні й суб'єктивні причини (недостатню забезпеченість кормами, низькими закупівельними цінами на м'ясо яловичини без урахування його якості, відсутність висококваліфікованих фахівців) широкого розвитку ця галузь не набула. Невелика частина яловичини, яку отримують від м'ясної худоби, у загальному виробництві м'яса істотно не впливає на підвищення рівня його споживання. За умов доведення споживання яло-

вичини на одну особу в найближчі роки до 30-35 кг, необхідно широко розвивати галузь інтенсивного м'ясного скотарства.

Для збільшення кількості поголів'я м'ясної худоби, підвищення його продуктивності та виробництва якісного м'яса яловичини, важливе значення має надання державою дотації на утримання кожної продуктивної м'ясної корови шляхом компенсації нормативних витрат на її вирощування. Такий досвід практикується у країнах із ринковою економікою. В Україні створенню галузі м'ясного скотарства відведено велику кількість наукових досліджень, але достатнього розвитку галузь не набула. Її роль у виробництві високоякісної яловичини та важкої шкіряної сировини обмежена [1, с. 19].

Економічна ефективність виробництва продукції скотарства залежить також і від каналів збуту виробленого товару. В умовах дефіциту сировини для м'ясо- і молокопереробних підприємств підвищення ціни є мотивацією реалізації молока і яловичини високої якості, що зумовить налагодження технологій для отримання високоякісної продукції, які передусім включають відповідність приміщень, наявність технологічного обладнання, збалансовану годівля худоби.

Більшість агропідприємств України реалізують молоко I гатунку (97,9%), і лише незначна частина – вищого (0,8%). Окрім цього, також є незначні обсяги реалізації на переробку молока II гатунку та негатурного. Щодо реалізації яловичини, то середня вага однієї голови складає в середньому 360 кг. Низькі можливості агротоваровиробників використовувати нові технології виробництва молока і яловичини, які відповідають вимогам чинних стандартів якості, призводять до зниження гатурності молока і некондиційності яловичини, що негативно позначається на закупівельних цінах і, відповідно, на показниках ефективності. Відомо, що якість продукції впливає безпосередньо і на рівень закупівельних цін, і на величину отриманих дотацій та доплат.

На сучасному етапі розвитку вітчизняного скотарства необхідно забезпечити значні капіталовкладення, насамперед через компенсацію відсотків за кредитами на розвиток виробництва продукції скотарства. Доцільно також зберегти дотації на 1 кг молока і яловичини, поступово зменшуючи їх. Нині відбувається процес відродження великотоварного промислового виробництва молока і яловичини, що у найближчій перспективі дасть змогу забезпечити високоякісною сировиною переробні підприємства та зменшити імпорту залежність вітчизняного споживача у м'ясо-молокопродукції. Саме по собі імпортозаміщення не повинно бути самометою чи кінцевим завданням. Метою повинно бути збільшення доходів галузі. Головним завданням є підготовка до виходу на глобальні продовольчі ринки. Держава повинна стимулювати конкуренцію як із зарубіжними, так і між вітчизняними виробниками для того, щоб останні постійно працювали над зниженням витрат, що сприятиме стабілізації цін.

Щодо експорту продукції скотарства, то необхідно, щоб в країні вся система ветеринарного і санітарного нагляду гарантувала країнам-експортерам доставку високоякісної продукції. Ветеринарія виступає основою подальшого розвитку галузі скотарства, яка гарантує безпеку продукції.

Найважливішим напрямом розвитку ринку м'ясо-молочної продукції є підтримка підприємницького клімату в аграрній сфері. Підтримка бізнесу виз-

начається за такими показниками: врегулювання виробничих відносин, державна підтримка галузі, трудові відносини, податки і правила, що стосуються економічних суб'єктів виробництва м'ясо-молочної продукції, рівень і якість муніципальних послуг, інформаційні, транспортні та комунікаційні послуги для економічних суб'єктів, програми підготовки робочої сили тощо.

Скотарство посідає другу позицію у структурі валового продукту сільськогосподарства України і має забезпечувати виробництво молока і яловичини в обсягах, що відповідають нормам державної продовольчої безпеки, та мати ресурсний експортний потенціал. Ускладнення проблеми полягає в тому, що керівники підприємств приймають недалекоглядні рішення, які вирішують короткотермінові завдання і погіршують стан підприємства в довгостроковій перспективі. М'ясо-молокопереробні підприємства, використовуючи пріоритетне положення перед сільгоспвиробниками сировини, обрали тактику зниження витрат за рахунок зниження закупівельної ціни на сировину. Диспаритет цін на молоко і м'ясопродукцію призвів до збитковості в діяльності сільгоспвиробників. Рентабельність виробництва яловичини за 2011 р. становить 32,9% збитковості.

Очевидним є процес скорочення поголів'я та згортання галузі скотарства. Скорочення поголів'я та обсягів виробництва продукції скотарства, у вигляді зворотного зв'язку, негативно позначається на діяльності безпосередньо м'ясо-молокопереробних підприємств: простої їх виробничих потужностей, скорочення обсягів виробництва, недоотримання прибутку. Так, з 2005 по 2011 рр. включно обсяги виробництва яловичини м'ясопереробними підприємствами скоротились на 53%, виробництво молока і реалізація молокопереробним підприємствам – на 41%. Дефіцит сировинних ресурсів покривається за рахунок імпортного м'яса і молока, яке не задовольняє якісним вимогам. Наведені дані доводять пряму залежність між переробними підприємствами та виробниками сировини молока і яловичини. На нашу думку, вирішення проблеми стабілізації та подальшого розвитку ринку м'ясо-молочної продукції повинно базуватись на принципах оптимізації економічних відносин у сфері виробництва сировини і готової м'ясо-молочної продукції.

Міжгалузеві відносини між виробниками і переробниками сировини є основою розвитку м'ясо-молочного підкомплексу. Досвід лідируючих м'ясопереробних підприємств доводить, що їх ефективний розвиток можливий за умов утворення вертикально інтеграційної структури, їх тісної співпраці та формування власної сировинної бази. Діяльність переробних підприємств потребує застосування сучасних форм управління у вигляді стратегічного управління, спрямованого на стабілізацію стану галузі та вирішення проблеми дефіциту сировини, яке повинно відбуватись за тісної взаємодії переробників, сільгоспвиробників сировини та держави. Позитивний досвід вітчизняних лідерів м'ясопереробної галузі свідчить про ефективність створення м'ясопереробними підприємствами власних тваринницьких комплексів. Безумовно, власні тваринницькі комплекси – це дорогартісні проекти, які потребують залучення інвестицій. Тому середнім підприємствам доцільно використовувати механізм співпраці з сільгоспвиробниками шляхом утворення взаємовигідних довгострокових контрактів. В умовах, коли позитивну результативність одержують лише

підприємства переробної галузі, виробники молока і яловичини зазнають збитків. Саме це зумовлює потребу їх інтегрування, яке повинне мати за основу чітке визначення матеріально-грошового внеску кожного учасника всього технологічного циклу від виробництва сировини і до отримання кінцевої продукції. Отриманий від реалізації продукції прибуток має розподілятися між учасниками пропорційно їх внесків до інтегрованого виробництва.

Не менш важливим чинником розвитку ринку м'ясо-молочної продукції є динаміка розвитку мережі дослідних і освітніх установ. Зазвичай, науково-дослідні й освітні центри є не лише джерелом кадрів високої кваліфікації, а й ініціаторами семінарів і конференцій, вони чинять стимулювальний вплив на різні інновації. Освітні та наукові заклади є важливим чинником не лише підтримки розвитку регіонального бізнесу, але й для просування економічних реформ, господарської трансформації регіону в соціальне ринкове господарство.

В Україні, на жаль, не так багато регіональних соціально-економічних систем зі значним економічним потенціалом, що мають доступні паливні ресурси, сировину, капітал, дешеву працю та місткі місцеві ринки. Природно, що ці природні переваги за нових умов втрачають своє значення з розвитком інформаційного забезпечення, транспортних систем і телекомунікацій. Зарубіжний досвід свідчить, що сучасне підприємництво процвітає у тих регіональних соціально-економічних системах, які мають змогу залучити кваліфікованих працівників, де є доступні сучасні засоби комунікацій, і створено сучасне інфраструктурне забезпечення ринку.

Для успішної реалізації стратегії трансформації ринку м'ясо-молочної продукції регіону в соціально орієнтовану важливо визначити не тільки економічні переваги у виробництві продукції скотарства, але насамперед у соціальній сфері. Регіональна соціально-економічна система з соціально орієнтованою господарською системою має здійснювати експорт послуг до суміжних регіонів, оскільки виробництво продукції скотарства потребує залучення ресурсів, і забезпечувати підвищення рівня і якості життя населення, як і будь-яке інше матеріальне виробництво. Страхіві, фінансові, аудиторські, консультаційні та інші послуги, послуги комунікацій, інформатики, освіти, медичні – всі ці види економічної активності є наслідком функціонування та чинником ефективного регіонального розвитку соціально орієнтованості галузі.

Реалізація стратегічного напрямку формування і розвитку соціально орієнтованої галузі потребує наукового аналізу можливостей скористатися існуючими регіональними перевагами (розміщення, наближеність основних ринків, особливості демографічної ситуації, розвиненість інфраструктурного забезпечення). У процесі цього аналізу визначаються фактори конкурентоспроможності, що вирізняють цей регіон від інших, а також нові фактори конкурентоспроможності, що можуть бути сформовані в процесі управлінського впливу на економічний розвиток. Внаслідок відбувається формування нових або вияв нерелізованих регіональних переваг: розвинене ринкове інфраструктурне забезпечення, наявність комунікацій, рівень безпеки (особистої та бізнесу), розвиненість інституцій, що забезпечують підтримку бізнесу, наявність кадрів високого рівня кваліфікації, сприятливі умови для інвестування, збільшення кількості робочих місць у інтелекто- та наукомістких галузях економіки [2, с. 39].

Не менш важливим фактором розвитку ринку м'ясо-молочної продукції є розвиток ринкової інфраструктури: соціально-економічна трансформація зумовлюється від того, як ефективно розвиваються і функціонують консультаційні, страхові, банківські, інвестиційні та інші інституції. До істотної переваги соціально орієнтованої економіки належить високий рівень безпеки підприємницької діяльності. Не можна розраховувати на залучення стратегічних інвесторів у розвиток галузі скотарства за низького рівня безпеки. Зарубіжна практика переконливо підтверджує цей висновок.

Одним із найважливіших факторів розвитку ринку м'ясо-молочної продукції стає високий рівень кваліфікації кадрів. Внаслідок формування та розвитку соціального ринкового середовища залежать від кваліфікованості працівників, а це значною мірою обумовлюється регіональною політикою у сфері освіти, рівнем якості докільля, динамікою життєвого рівня населення. Важливим є те, щоб нові робочі місця мали високий рівень оплати, вимагали високої кваліфікації і цим самим чинили стимулювальний вплив на процеси підготовки та перепідготовки кадрів та фахівців для галузі.

Необхідно виділити такі проблеми щодо соціально-економічного розвитку ринку продукції скотарства:

- проблеми розвитку соціальної сфери регіону;
- конкурентні переваги продукції;
- перешкоди на шляху до досягнення цілей соціально-економічного розвитку галузі;
- регіональний, загальнонаціональний і міжнародний контексти та їх вплив на економіку галузі;
- обсяг і склад ресурсів, необхідних для здійснення стратегії трансформації економіки галузі в соціально орієнтовану економіку.

Структура соціально-економічної концепції розвитку ринку м'ясо-молочної продукції може бути такою: цілі й задачі розвитку ринку; принципи розвитку; фактори, умови і передумови розвитку; пріоритетні інструменти розвитку; механізми розвитку (рис.).

Ефективний розвиток ринку продукції скотарства регіонів пов'язаний з просторовими і географічними аспектами щодо концентрації поголів'я ВРХ на окремій території, наявності кормової бази і кваліфікованої робочої сили, із подальшим задоволенням соціальних і матеріальних потреб населення.

Важливою є постановка і вирішення проблеми регіональними органами влади й органами місцевого самоврядування щодо розширення економічної свободи суб'єктів ринку продукції скотарства та формування демократичного державного регулювання регіонального ринку. Особливе місце посідає деконцентрація, за якої регулювання ринком продукції скотарства передається в компетенцію окремим службовцям і спеціалістам, які призначаються центральною владою.

Ефективність адаптації на ринку продукції скотарства пов'язується з таким поняттям, як адаптаційні його можливості до розвитку ринкових відносин. Адаптаційні можливості характеризує здатність швидко й ефективно ліквідувати або компенсувати дію несприятливих факторів навколишнього зовнішнього і внутрішнього середовища.

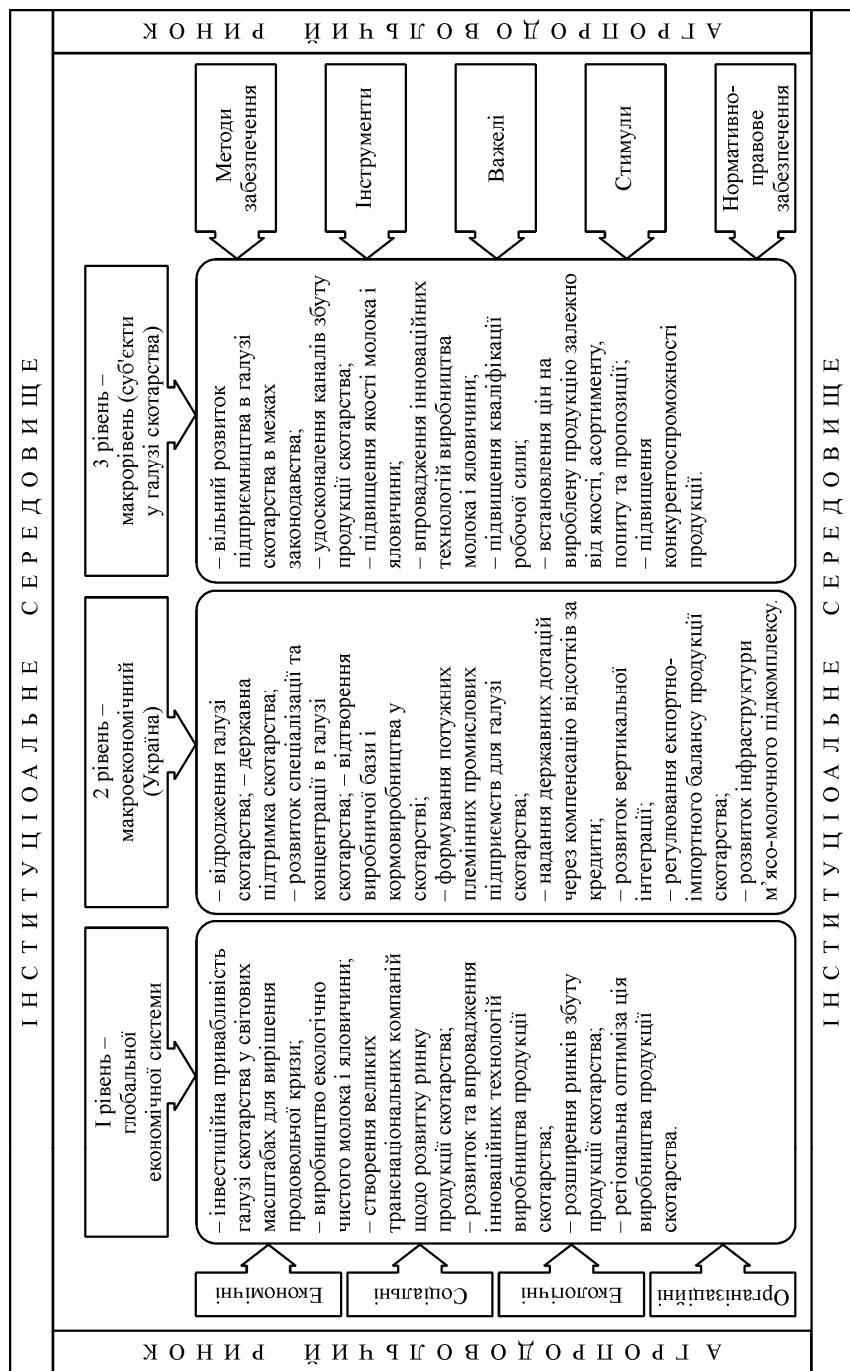

Рис. Напрями соціально-економічного розвитку ринку м'ясо-молочної продукції

Отже, трансформація концепції соціально-економічного розвитку ринку продукції скотарства передбачає вирішення економічних, соціальних, екологічних і організаційних проблем на світовому і регіональному рівнях у галузі скотарства за допомогою різних факторів, механізмів і методів управління.

Література

1. Гайдуцький П.І. Розвиток багатокладного господарювання та конкурентоспроможного агропромислового виробництва / П.І. Гайдуцький // Економіка АПК : міжнар. наук.-виробн. журн. – 2001. – № 4. – С. 19-23.
2. Крисько Ж.А. Адаптація підприємства до зовнішнього середовища через механізм реструктуризації / Ж.Л. Крисько // Галицький економічний вісник. – 2009. – № 2. – С. 38-42.
3. Мазур А.Г. Управління в регіональних економічних системах: теорія, методологія і практика / А.Г. Мазур. – Вінниця : ТОВ "Консол", 2003. – 408 с.
4. Мельник А.Ф. Організаційно-економічний механізм розвитку регіону: трансформаційні процеси та їх інституційне забезпечення / А.Ф. Мельник. – Тернопіль : Вид-во "Економічна думка", 2003. – 608 с.
5. Про затвердження концепції поліпшення продовольчого забезпечення та якості харчування населення / Кабінет Міністрів України. Розпорядження від 25 травня 2004 р., № 332. – 126 р.

Мисюк М.В. Определяющие социально-экономические направления развития регионального рынка мясо-молочной продукции

В рыночных условиях главными заданиями для развития рынка мясомолочной продукции является обеспечение условий развития отрасли скотоводства. Задание такого уровня является стратегическим, выполнение которого нуждается в системном подходе к разработке и реализации стратегии развития данной отрасли. Раскрыты социально-экономические направления развития рынка продукции скотоводства, которые послужили разработке социально-экономической концепции развития рынка мясо-молочной продукции, структура которой может быть такой: цели и задачи развития рынка; принципы развития; факторы, условия и предпосылки развития; приоритетные инструменты развития; механизмы развития.

Ключевые слова: рынок, скотоводство, социально-экономические направления, эффективность, развитие, институциональная среда.

Misyuk M.V. Qualificatory socio-economic directions of regional market of meat and milk products development

In market conditions main tasks for market of meat and milk products development are providing of terms of development of industry of the cattle breeding. A task of such level is strategic implementation of that needs approach of the systems to development and realization of strategy of development of this industry. In the article socio-economic directions of market of products development are exposed cattle breeding that served to development of socio-economic conception of market of meat and milk products development.

Keywords: a market, cattle breeding, socio-economic directions, efficiency, is development, institutional environment.

УДК 658:334

Доц. В.М. Сердюк, д-р екон. наук – Донецький НУ;
директор Т.Ш. Акаєва – ТОВ "МОСТ-Інвест"

КОМПЛЕКС КЛЮЧОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ МАЛОГО ПІДПРИЄМСТВА

Розроблено механізм управління фінансовою діяльністю малих підприємств на основі запропонованого комплексу ключових інструментів управління "бюджетування – облік – моніторинг", що дає змогу забезпечити успішне функціонування під-